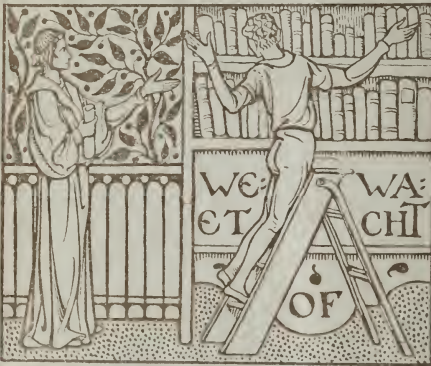

EX LIBRIS

Dr E. W.
MOES

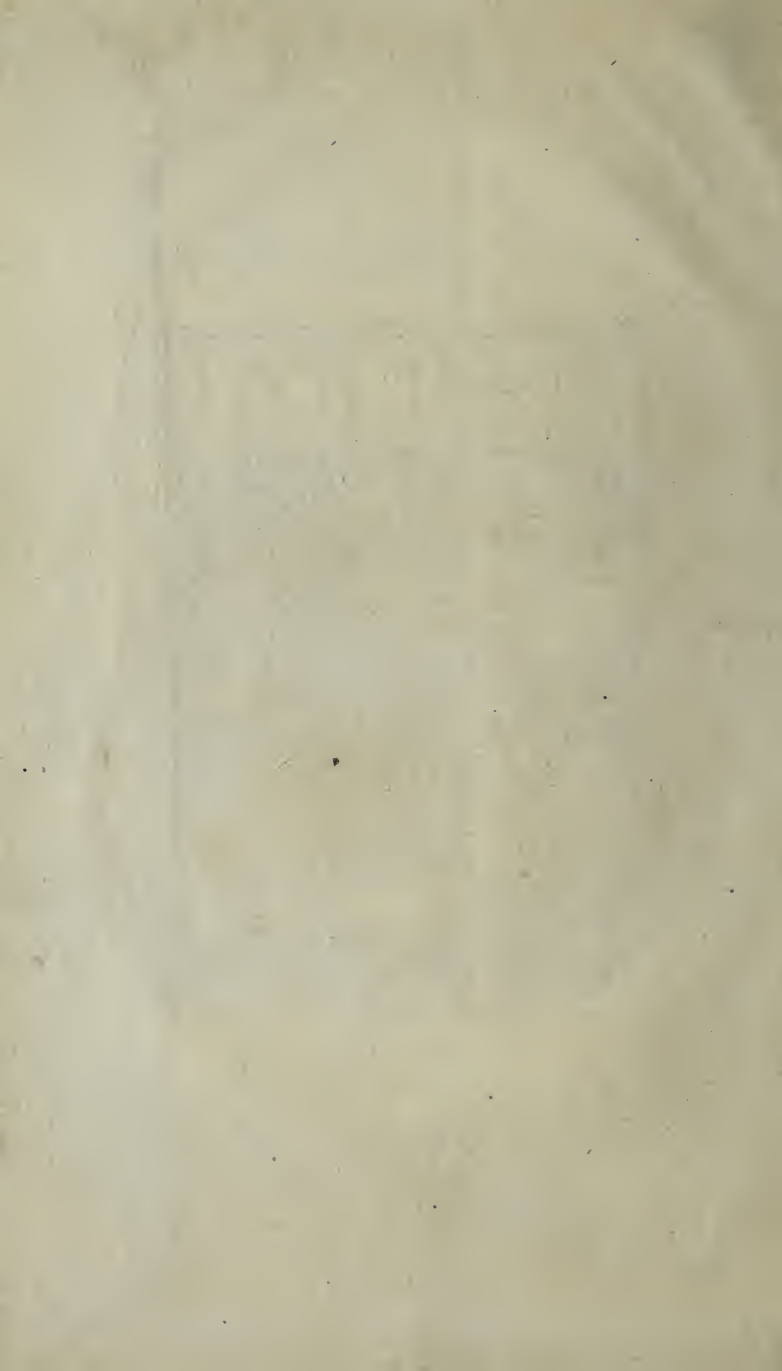
AMSTER
DAM

A. D. K.

35

Handwritten signature or text at the bottom of the page.

GERARD HOETS
AANMERKINGEN

Op het eerste en tweede
Deel des

NIEUWEN SCHOUBURGS

DER

*NEDERLANTSCH*E

KUNSTSCHILDERS

EN

SCHILDERESSEN,

DOOR

JOHAN VAN GOOL.

Gedrukt voor den Auteur.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading.

Second section of handwritten text, appearing to be a list or a series of entries, though the individual words are difficult to discern.

Third section of handwritten text, continuing the list or entries, with some lines appearing to be underlined or separated.

Fourth section of handwritten text, possibly a concluding paragraph or a signature block, located in the lower half of the page.

Final section of handwritten text at the bottom of the page, which may include a date or a final note.

GERARD HOETS
AANMERKINGEN

Op het eerste en tweede Deel des

NIEUWEN SCHOUBURGS

DER

NEDERLANTSCHÉ KUNSTSCHIL-
DERS en SCHILDERESSEN,

Door JOHAN VAN GOOL.

 En laster en onhebbelyke uit-
drukkingen, waar mede J. V.
Gool heeft kunnen goetvinden
den Schilders en Kunsthandelaren, in
beide de deelen zynes Nieuwen Schou-
burgs, te bekladden, hebben my aan-
leiding verschaft om myne Aanmer-
kingen daar op in 't licht te geven.

Hoe ongaerne ik my in pennestrydt
wikkele, ben ik 'er echter toe genood-
zaakt geworden, om de reputatie van

eerlyke Kunsthandelaren en brave Kunstnaren voor te staan, gelyk ik in mynen Brief aan een' Vrient genoegzaam te kennen gegeven hebbe.

My verbeeldende dat dit werk hier by zoude blyven beruften, komt my een blaau boekje onder 't oog, vol hatelyke Aanmerkingen, waar in de voornoemde VAN GOOL poogt aan te toonen, dat ik in mynen Brief aan een' Vrient getracht hebbe alle Kunsthandelaren voor eerlyk te boeken, en alle Schilders te verachten. Om zoo valsch een voorgeven te keer te gaan, verzoek ik den bescheiden Lezer myne uitgegevene Schriften naar te zien, of 'er diergelyks in te vinden zy. Myn oogmerk is alleen geweest zyn' driftigen Geest was 't mogelyk tot bedaren te brengen. Ook heb ik hem mondeling gewaarschout, dat by aldien hy in zyn tweede deel zoo onbesluit

fuiſt zich uitliet met zyne Kunſtbroe-
 deren te hekelen, ik als dan myne na-
 dere aanmerkingen over zyne beide
 deelen des Nieuwen Schouburgs zoude
 in 't licht geven. Doch, niet tegen-
 ſtaande myne ſerieuſe waarſchouwin-
 gen, heeft het hem echter geluſt de
 vruchten van zyn' onruſtigen Geest der
 waerelt mede te deelen, in een blaau
 boekje met laſteringen opgevult, die
 ik onwaardig achte te beantwoorden.
 Om dan aan myne belofte te voldoen,
 zal ik myne nadere Aanmerkingen den
 Lezer vervolgens mede deelen.

Pag. 11, eerſte Deel, beſchuldigt hy
 A. Houbraken, dat hy veele brave
 Meesters in zynen Schouburg heeft o-
 vergeſlagen, die ten dier tyde noch in
 leven waren; maar zich zelve, die
 'er veelen verby is gegaan, verſchoont
 hy, met te zeggen, het onmogelyk is
 zulke fouten te myden, voorgevende

dat hem de levens van sommigen ge-
weigert zyn ; maar neen daar schuilt
het niet, die buiten zyn gunst zyn, hoe
waerdig , mogen in zyn beschryving
geen plaats vinden. Men kan voor
Houbraken het zelfde excuus maken
als hy voor zich zelve doet, wat mo-
veert dan VAN GOOL hem te beris-
pen en bedillen , hy die aan 't zelfde
zeer hinkt , en niet dan met passien
schryft ; want was Houbraken zynen
gemeenzamen Vrient, gelyk hy zegt,
en weetende dat de levens van Rave-
stein en anderen door hem verzuimt
waren te beschryven , was het zyn
plicht geweest hem daar van te onder-
richten , en niet na zyn doot als een
verzuim van behoorlyk onderzoek te
boekstaven.

Pag. 7, 't geene hy daar van Weier-
man zegt, stemme ik toe, Weierman
was Schilder, Paskwilmaker en Laste-
raar ;

raar; VAN GOOL niet minder, want het geene den eersten boertende deedt, doet den laatsten met een botten ernst, en bast levende en dooden aan.

Pag. 10, bekreunt hy zich niet aan de bedilzucht der hedendaagse Betweeters. Indien ik my niet bedriege kenne ik 'er geen onder de zonne die dien Eernaam eigentlyker toekomt als JAN, die naauwelyks gedogen kan dat een ander spreekt als hy bezig is met zyne wyze en verwaande lessen uit te brommen. In Converzatie is hy onverdraaglyk; zyn eigen Narcis, wiens verstant alleen bestaat in kwaat te denken van zyn evenmensch; begaaft met een goede memorie zonder een goet gebruik 'er van te kunnen maken, zoo min als van de verzameling zyner Catalogen. De moeite en vlyt die hy zegt gebruikt te hebben, heeft niets te beduiden; want had hy zich

daar omtrent behoorlyk gekweeten, en den goeden raad en onderrichtingen van anderen willen opvolgen, zouden in zyn' Nieuwen Schouburg zoo veele omiffien niet begaan zyn. Nooit heeft VAN GOOL naar den raad van anderen willen hooren, maar steeds was zyn antwoord, *Ik weet dat beter als gy*, en verdraaide alles wat hem aan de hant gegeven wierd, door het naar zyn zin verkeert te verhanfelen. Hy, die zelfs zoo grof van misflagen te beschuldigen is, had beter gedaan die van anderen niet aan den dag te brengen: maar hier verwytt de pot de ketel dat ze zwart is. Om een staaltje van bewys aan te toonen, volgt hier achter een lyst, die my van een Schilder is ter hand gestelt, van Schilders wier levensbeschryving door hem zyn overgeflagen.

Pag. 208 eerste Deel, zegt hy van
M.

M. de Meele; *Dat hy Regent en Bestierder van d' Akademie was , zonder lit van de Broederschap te zyn , schoon volgens de oude Wetten der Kamer , deze twee waerdigheden onafscheidelyk aan malkeer verknocht plegen te zyn.* Vervolgens, uit dit zyn valsch voorgeven, vind hy gelegenheit om de Regenten van de Schilder-Akademie op een onbetamelyke manier door te stryken. Want dezen M. de Meele is Meester geworden in 't jaar 1678, en aangenomen als Confrater van Pictura den 30. October 1680, twee jaar voor 't oprichten der Akademie, hebbende voor de Fons ingetekent 10 zilvre Dukatons; en, vermits hy naar Engelant met der woon overstak, dezelve betaalt in 't jaar 1697 aan Robbert du Val, ter dier tyde Deken. Kan'er wel iets hatelykers bedacht zyn de Regenten zoo onbezonnen te hekelen, en al

wat hem in 't hoofd fchiet voor waarheit op te diffen? van diergelyke ftaal-tjes zullen 'er meer volgen.

Pag. 13, verzoekt hy beloning van goetkeuring over zynen Schouburg. Ik gaf ze hem met toejuiching, indien hy het tegendeel niet meriteerde; want daar hy op pag. 12, tegens waarheit, voorgeeft niemant met zyn fchryven te beledigen of fchade toe te brengen, taft hy met faamrovende uitdrukkingen in 't algemeen Schilders, Liefhebbers en hunne familjen aan. Had VAN GOOL zich aan eene zuivre levensbefchryving gehouden, met de werken der Schilders, haar manier en behandeling, voor te ftellen; een vergelyking te maken in de overeenkomst van haare fchilderwyze; den eenen met den anderen kunstkundig te overwegen, en haare bekwaamheit in ieder deel der Kunfte aan te toonen, in
plaats

plaats van alle hatelyke lasterwoorden uit te braken, had hy lof en dank verdient; maar nu afkeer en verachting. De reden dat Karel van Mander by ieder voor een waerdig Schryver in achting blyft, is, dat hy op een duidelyke wyze de manier en behandeling heeft aangetoont der Schilders die hy beschryft, en zich met geen spinnewiels praatjes, waar mede 't werk van VAN GOOL vol is, heeft opgehouden. Maar wat zal men zeggen, de man kan niet verder springen als zyn pols lang is, en ieder vogeltje zingt naar het gebekt is. Indien men de geboorte en 't leven van een zeker persoon eens publyk maakte door een penne en styl, zoo bitter als de zynen, wat zou 'er een rol aan den dag komen! JAN, zoo hy zegt, stoort zich aan geen tegensprekers, als hy daar van besprongen word, belovende een

taai

taai gedult om hunne schimpfchichten op het schild van zyne oprechtheid af te wachten. Die schynbeloften zyn uitnemen fraai, maar als men alles wat hatelyk en lelyk is gezegt heeft, en zich dan met zulk een laffe verschooning tracht te dekken, is verre van oprechtheid, en veel eer een blyk van vreeze, die de oprechtheid oneigen is. VAN GOOL meent ook niet verplicht te wezen van zyn schryven rekenschap te geven, ik meen wel degeelyk ja, en dat ieder daar toe verplicht is, die, zoo schendig als hy, zyn evennaasten belastert.

Pag. 15, zegt den Auteur, dat hy de Kunstwerken der noch levende Schilders alleen als met den vinger zal aanwyzen en voor zich zelve laten spreken. Hier aan voldoet hy niet, want eenigen verheft hy boven verdienste in top, anderen roert hy even aan, en veel en
 staat

flaat hy over, by gebrek van naaukeurig onderzoek, of voordachtelyk, ten ware 'er meer passie voor den eenen als anderen onder liep.

Pag. 64, beschuldigt hy Houbraken Hendrik Carré te duister beschreven te hebben, en dien Heer zegt, dat onzen onfeilbaren Auteur dat alles verkeert heeft te boek gestelt, my verzoekende zyn eigen opgeeven hier in te plaatsfen, die hier aan volgt:

Franciscus Carré is eerst van de Jesuïte Geestelyken stand geweest; daarna veranderd en getrouwd; en is geweest Schilder van Prins Willem Fredrik, Stadhouder van Friesland, (waar van de Caart der Lykstatie door de voorsz. Franciscus Carré getekend, in Print uytgaat) en daar na verder van Prins Hendrik Casimir, Stadhouder van Friesland;

land, is jong zynde gestorven, liet twee Zonen na, Hendrik Carré en Michiel Carré, welke beide de Schilderkunst ge-oeffend hebben.

Hendrik Carré is geboren te Amsterdam den 2. Octob. 1656. Zyn Vader, die hem in de Theologie wilde laten studeeren, had hem op de Latynsche Schole besteld, dog door de groote geneigtheit tot de Schilderkunst, bestede alle des zelfs ledige tyd met Tekenzen, zo veel als mogelyk was buiten weten van zyn Vader, die daar tegen was. Dog na't overlyden van zyn Vader ('t welk voorviel doe de voorn. Hendrik Carré ontrent Dertien jaren oud en op 't vyfde School was) verliet de Schole en begaf zig aan de Schilderkunst, die hy leerde eerst by Furian Jacobz en naderhand by Jaques Jordaans, heeft ook in't jaar 1672 Vaandrig in Staten Dienst geweest, en doe Groningen door den Bisschop van
Mun-

Munster belegerd wierd , daar binnen helpen defendeeren. Dog daar na den Dienst gequiteert en by de Schilderkunst gebleven , heeft in 't begin eenige tyd te Amsterdam gewoond , en naderhand in 's Hage , alwaar hy is gestorven op den 7 Julius 1721. Heeft vier Zonen in de Schilderkunst opgebragt. De eerste

Franciscus Abraham Carré , geboren in 's Hage den 11 Januari 1684 , en gestorven in Londen den 1 Mey 1721.

En de drie volgende nog in leven , en de Schilderkunst oeffenende , zyn

Abraham Carré , geboren in 's Hage den 27 Mey 1694.

Hendrik Carré , geboren in 's Hage den 27 September 1696.

Johannes Carré , geboren in 's Hage den 3 December 1698.

Michiel Carré , geboren in 's Gravenhage , is ontrent vier of vyf jaren
jon-

jonger geweest , als deszelfs Broeder Hendrik Carré ; by dewelke hy eerst de Kunst geleerd heeft , naderhand by N. Berchem , heeft Schilder geweest by Frederik de Eerste Koning van Pruyfen , na wiens overlyden wederom te Amsterdam is komen wonen , en naderhand te Alkmaar , alwaar hy is gestorven , weinig jaren na deszelfs Broeder Hendrik Carré.

Pag. 75 , word Daniel Mytens , die in 't jaar 1688 overleden is , ook in zyn rust gestoort. VAN GOOL verhaalt daar een historitje van een Akenfereis , zoo van hem als van Dodyns ; waar op Mytens klaagde vry meer verteert te hebben dan Dodyns ; dat dezen laatsten hem toefchoot , *Ik heb geen twee Helena's mede gehad.* Hier stelt hy Mytens als een hoerendop ten toon , en verklaart hem verders voor een dronk-
 aart.

aart. Voegen zulke onbetamelyke uitweidingen in een levensbeschryving waar in op de kunst alleen gedoelt wordt? ik meen van neen. Uit zulke en diergelyke staaltjes, waar mede zyn beide deelen zyn opgevult, is den bitteren haat van zynen rustelozen geest klaar te ontdekken; den Lezer verzoekende zyne meeste vertellingen van die soort op de ly te zetten. Gelyk als van Robbert du Val, die hy voor een leegloper en liefhebber van mooie meisjes afmaakt, en zyn Zoon in postuur en gedrag als een wanschikkelyk gedrocht. 't Geen hy zegt wegens 't beshryken der Schilderyen met Noot-oly is van nut en leerzaam, maar ieders slecht gedrag op te halen is de uiterste blyk van liefdeloosheit.

Verders gaat Mr. J A N al voort met Schoonjans voor een trots en ondankbaar mensch uit te kryten, schoon ik

B

ge-

geloove hy 'er geen bewys van geven kan ; maar het tegendeel wil hy niet aanroeren , namentlyk , het geen M. Terwesten my tot een tegenbewys in dezer voegen heeft opgegeven :

Dat hy, Terwesten, *Weenen* passerende, om gelt verlegen was, by middel dat brief noch wissel voor hem met de post was mede gebragt ; waar over hy bedrukt by Schoonjans komende, deze hem vraagde wat hem deerde, die toen zyn nood te kennen gaf, zeggende, ik kryg geen brief en de beurs is lens. Waar op hem Schoonjans zyn huis, tafel en goudbeurs edelmoedig aanbod. Dit meen ik is geen bewys van on dankbaarheid. Maar de diensten die Terwesten aan VAN GOOL bewezen heeft zyn hem en zyn Zoon met smadelyke behandelingen beloont ; want JAN heeft meerder recommandatie van Terwesten kunnen hebben als Schoonjans,

jans , vermits ze beiden Historiefchilders waren en VAN GOOL een beesten maalter , die hen niet in den weg kon zyn.

Pag. 100 , komt Mortel voor een dronkaart ten tooneel dagen , een Man die zelden uit ging als des avonts , en zich vergenoegde met een kannetje bier te drinken. Noemt VAN GOOL dezen een dronkaart , wat doopnaam verdient dan zulk eenen , dien ik zoo onmenfchelyk vol gezopen gezien heb , en by gewaakt , dat hy in drie uren tydt geen wezen van zich zelve had ? Mortel heeft beter befchryving verdient ; maar die word flechts aangeroert , mogelyk dat hy niet gunftig by hem te boek ftaat.

Pag. 102 , befchryft hy Elias Terwesten als een fraai Bloem- en Fruitfchilder , leerende jonge Heeren en Dames de Tekenkunft ; maar , zegt

hy , de hoofche welleventheit viel in 't laatste uit tot zyn bederf , want onder het leeren van zekere Dame was iets voorgevallen waar over hy vluchten moest. Wat is hier anders uit op te maken dan een slecht denkbeeld van E. Terwesten , schoon ik geloof hy niet gevlucht heeft , maar verrees was om zyn fortuin te zoeken. Men zegt van Mr. JAN , dat hy ook eens gevlucht is , mogelyk om dezelve oorzaak waar van hy Terwesten verdenkt. Maar , om de waarheit te ontdekken , volgt het Relas , dat zyn Broeder my daar van heeft opgegeven :

„ *Geen Elias , maar Ezaias Ter-*
 „ *westen , leerde zekere Dame van hooge*
 „ *geboorte tekenen , welke op hem verliest*
 „ *wierd , want hy eene buitengewoone*
 „ *schoonheit bezat. Dit tot de kennis*
 „ *van den Heer Vader gekomen zynde ,*
 „ *en merkende de nadeelige gevolgen die*
 „ *dit*

„ dit voor Hem en zyne Dochter kon-
 „ de voortbrengen , en haar drift niet
 „ zoo licht te stuiten was , dacht , als
 „ een verstandig Man , dat het best
 „ zoude zyn het voorwerp van zyn
 „ Dochters liefde van de hant te doen
 „ gaan. Raad des Ezaias omeen reis-
 „ je te doen , met belofte hem met gelt
 „ te ondersteunen , en dat hy te Keulen
 „ wissels zoude vinden om zyne reis
 „ voort te zetten. Schoon zyn Famil-
 „ je daar tegen was , deed Ezaias de
 „ reis , zonder ooit wissels gehad te
 „ hebben , en vervolgde die naar Ital-
 „ je , daar hy apparent overleden is.

De echte Historie van Theodoor
 Netscher , die my door den zelve
 Heer is ter hande gestelt , laat ik vol-
 gen , zeggende vooraf , dat het verhaal
 wegens de Vuurtang , die JAN op-
 geeft , onwaar en valsch is. Dat voor-
 val gebeurde aan den vierden Zoon ,

wien de Moeder met de vuurtang op den neus floeg , zynde een zilversmit en kunstig dryver. De reden waarom Theodoor naar Vrankryk trok waren deze: „ *Hy had met twee andre jonge „ Heeren en twee jonge Juffers , die „ by zyn Vader leerden tekenen , een „ overleg gemaakt om een wandeling te „ doen , en vervolgens een vrolyke by- „ eenkomst te hebben aan het huis van „ eenen dezer Heeren. Theodoor ver- „ zoekt hier toe permissie van zynen „ Vader , die daar in bewilligt ; maar „ de Moeder merkende dat de jonge „ Juffers mede zouden gaan , kant zich „ daar tegens aan ; Theodoor niet wil- „ lende van zyn voornemen afzien , „ geeft zyn Moeder hemeen slag , waar „ over hy zoo gram wierd , dat hy , „ met kennis van zyn Vader , by eenen „ dier goede Vrienden zyn intrek nam , „ en vertoevde tot aan zyn reis naar*

Vrank-

„ *Vrankryk, aldaar zynde, zondt hem*
 „ *zyn Vader een fraai stukje van zyn*
 „ *eigen hand, verbeeldende Calisto,*
 „ *dat in zwarte kunst uitgaat. Den*
 „ *ouden Netscher kon 'er in Holland*
 „ *geen vier hondert guldens voor ma-*
 „ *ken, en gaf zyn Zoon de vryheit om*
 „ *het voor vyf hondert guldens te ver-*
 „ *koopen, zynde het meerdere, dat 'er*
 „ *van kwam, voor hem; die het ver-*
 „ *volgens verkogt aan den Heer Gas-*
 „ *caar voor negen hondert guldens hol-*
 „ *lands.*

Hier uit kan den Lezer zien hoe
 onwaar en verkeerdelyk VAN GOOL
 de zaken opgeeft, gelyk als in de le-
 vensbeschryving van M. Terwesten
 verder blykt; want, zegt hy, op zyn
 Bentfeest wierd het gansche gezelschap
 gevangen; 't geen ten eenemaal valsch
 en door VAN GOOL verzonnen is;
 vermits op dat Feest niets van dien aart

voorgevallen is, maar alles in ordre en vreugde geëindigt. Dat Mr. JAN, die zoo verre in de aaloutheit gevordert en verwacht is, schoon hy een goede memorie bezit, den bal weder elendig in dit verhaal misflaat, niet tegenstaande hy zyn zeggen met Terwesten tracht te staven, zal ik duidelyk uit het hantschrift van dien Heer aantoonen:

„ 't Gebeurde dat drie Duitschers,
 „ die weinig van schilderen verstonden,
 „ Terwesten overal volgden, om in te-
 „ kenen van hem te profiteeren en on-
 „ derwezen te worden; die naderbant
 „ in de Bent zich lieten inhuldigen,
 „ juist op een Driekoningen avont.
 „ Een zeker Brabants Schilder had
 „ gaerne Patroon van de Bent geweest.
 „ (deze heeft het bewint der zaken en
 „ der Beurs) Doch dit mislukkende,
 „ vat hy een haat op tegens 't gezelschap,
 „ schap,

„ schap, en maakt hen verdacht, als
 „ of zy, als Kettters, met het Drie-
 „ koningsfeest den spot dreven; het geen
 „ den Cardinaal Inquisiteur wierd aan-
 „ gedient. Onderwylten was den Arent,
 „ zynde de Bentnaam van M. Terwest-
 „ ten, niet by 't gezelschap, en ver-
 „ mits de Duitschers hem daar gaerne
 „ by hadden, wierd hy van Raaf en
 „ andre Bentvogels opgezocht, gevon-
 „ den en gebragt daar. de Bent verga-
 „ dert was. Hier zag hy de drie Nieu-
 „ welingen met Laurierkroontjes ge-
 „ kroont, wordende met een glas en 't
 „ galmen van Hozé verwelkomt; doch
 „ willende drinken zag hy den Opper-
 „ schout van 't Sancte Officie naast hem
 „ staan, die hen arresteerden. Gulden-
 „ appel en anderen wilden zich te weer
 „ stellen, doch wierden haast gewaar,
 „ door de ongemakkelyke bejegeningen,
 „ dat 'er niets beter was dan stok en

„ degen over te geven , met verzoek
 „ door geen Dienders aangeraakt te
 „ mogen worden , dat , aan die zich stil
 „ bielden , geaccordeert werd. Twee
 „ Cavalliers van den Paus waren mede
 „ by de Bent , menende eenig voorrecht
 „ te hebben , maar moesten mede naar
 „ de gevangenis van Castel Nuovo ,
 „ met den Hospes , twee-en-twintig in
 „ getal. Daar wierden zy genoodzaakt
 „ gelt en goederen over te geven. De
 „ Sipier vlyde zich met gedachten ryke
 „ Comenzalen ontvangen te hebben ,
 „ vond zich in zyn meening zeer be-
 „ drogen , ziende dat ze arme drom-
 „ mels waren , hebbende den Arent de
 „ grootste goutbeurs , bestaande in twee
 „ Dukaten en eenig zilvergelt. 's Mor-
 „ gens , in een groot vertrek , daar
 „ drie andere personen zaten , die uit
 „ een Kerk geligt waren , kwam de Si-
 „ pier hen eeten brengen , zynde een
 „ „ soort

„ soort van onsmakelyk linsemoes, Wier-
 „ den eindelyk voor den geestelyken
 „ Rechter gebragt, en gevraagd wat
 „ voor lieden, en van welken Gods-
 „ dienst zy waren? Guldenappel, een
 „ Casselaar, die't eerst gevraagd wierd,
 „ verzaakte zyn belydenis, waar op
 „ hy altoos sterk gestaan had; Jakob de
 „ Baan, gebentnaamt Gladiator, stond
 „ in twyffel zyn Religie te noemen,
 „ waar op den Arent zeide, zegt wat
 „ gy bent, wil de Paus ons hier niet
 „ dulden zullen wy gezamentlyk ver-
 „ trekken; toen was 't des Arents
 „ beurt, die met een luide stem zeide,
 „ Ik ben Luiters, en wierd van veelen
 „ naargevolgt, daar onder zestien Pro-
 „ testanten; wordende alles opgetekent
 „ en zoo veel papiers beschreven als of
 „ ze allen naar de Galei moesten; maar
 „ tot haar grooten troost, kregen zy or-
 „ dre om naar de Herberg, naast het
 „ ge-

„ gevangenhuis , te gaan eeten , alwaar
 „ het goetkoop en alles te bekomen was.
 „ Veelen der Bentvogels kwamen hen
 „ bezoeken. Den Arent prezenteer-
 „ de , indien 'er iemant onder de Bent
 „ wilde ingeschreven zyn , dat hy het
 „ bekostigen zoude , doch niemant durf-
 „ de het aannemen. Na drie dagen daar
 „ vertoest te hebben wierden zy ander-
 „ maal verhoort , en , mits betalende
 „ haar kosten , ontslagen , met recom-
 „ mandatie , van nooit weder zoo sterk
 „ by een te komen ; waar op den Arent
 „ antwoorde , dat , indien de Paus zulks
 „ niet geliefde te gedogen , zy dan uit
 „ Romen zoude vertrekken , nu voorne-
 „ mens zynde naar de Herberg de Sire-
 „ nen te gaan , en aldaar den nacht in
 „ vrolykheit door te brengen ; dat ook
 „ volbragt wierd. Den Arent had een
 „ Commissie van den Keurvorst van
 „ Brandenburg by zich , waar op hy
 „ stouter

„ stouter doorsprak. De betaling der
 „ kosten , die voor ieder op twintig
 „ schellingen beliepen , moest nu volgen ,
 „ maar onder den trouw waren 'er die
 „ kruis noch munt hadden ; echter , zei
 „ den Arent , wy moeten allen te gelyk
 „ vertrekken , gelyk wy samen gearres-
 „ teert zyn ; zond by zyn Broeder om
 „ gelt en betaalde voor den een en an-
 „ der , 't geen op twaalf scudi beliep.
 „ Zy waren gelukkig dat Arent een
 „ Broeder te Romem had , die alles tot
 „ haar ontslag in 't werk stelde , zoo
 „ by den Keizerlyken Ambassadeur als
 „ by den Kardinaal Vicaris ; aan wien
 „ by een voorval , twintig jaren gele-
 „ den , voorbragt , waar op het ontslag
 „ gevolgt is , anders hadden zy licht
 „ zoo veele maanden gezeten , als nu
 „ dagen . ” Diergelyk voorval is te
 „ vinden by Houbraken pag. 315. derde
 „ deel.

In 't leven van B. Overbeek pag. 163, vervolgt hy , *gebeurde het dat hy te Romen in een bekende Herberg, op de plaats d'Espagne, daar de Sirenen uitgingen, op zekeren avont met een goet getal Bentvogels, als muggen om de kaars, kwam aanzwieren; zynde M. Terwesten nevens de Heeren Hartzoekers mede van het gevolg, enz.* Dit stryd ten eenemaal onbeschaamt met de waarheit; want Terwesten verklaart nog Overbeek nog de Hartzoekers ooit te Romen gezien of gesproken te hebben, vermits den eersten al wech was toen Terwesten te Romen kwam, en de anderen zyn'er eerst na zyn vertrek gekomen. Wat staat kan men op zulk een Schryver maken, die waarheit en leugen onder een mengt? De loftuiting, die JAN Terwesten geeft, strekt alleen om den blykbaren haat te bedekken, die hy tegens dien Heer
en

en zyn Familie heeft opgevat ; want meest alles wat hy van hem opgeeft is, volgens 's Mans zeggen, door VAN GOOL verzonnen, 't geen in 't leven van zyn Zoon Augustinus Terwesten verder blyken zal.

Pag. 116, in 't leven van K. de Bruin zegt hy ; *die was in 't laatst van zyn leven zo wonderzinnig en eigenwys, dat zyn gezelschap voor luiden van verstant onaangenaam wierd.* Licht, geloof ik, voor zulke verstandige, die by hem in wetenschap verre te kort schooten, en daar over jaloers waren ; want menigmalen, noch jong zynde, heb ik de Bruin aan myn Vaders huis gezien, maar nooit iets diergelyks hem hooren nageven. JAN, sprekende van P. V. Dyk, zegt, dat hy geen of ten minsten weinig ommegang met menschen houd, waar op dien Heer antwoord, dat het waar is ten opzichte
van

van VAN GOOL, maar niet met andre ordentelyke Lieden ; kunnende dit ook voor de Bruin toepasselyk zyn.

Van Houbraken spreekt hy als of hem de Fortuin ten eenemaal had tengelopen. Van die disfortuin heb ik nooit hooren spreken. Waarlyk de Zoon en Familje moeten hem weinig verplichting hebben voor die assurante en onbetamelyke uitweiding. Indien in Houbrakens Schouburg zoo veele gebreeken zyn, die my zoo niet voorkomen, had hy zich in zynen Schouburg daar voor moeten wachten, die 'er vry meerder van besmet is, en met lastertaal opgevult. De VRIENT ziet wel den splinter in zyn Broeders oog, maar niet den balk in zyn eigen, des was 't hem meer eer anderen in rust te laten, en 't werk van Houbraken telkens niet te bedillen, maar lieft het nutte daar in aan te halen. Hy be-
klaagt

klaagt hem , dat hy weinig voordeel genoten heeft ; hier over heb ik noch iemand anders , geloof ik , hem ooit hooren klagen , behalven VAN GOOL , want die weet meer als anderen , zelfs dat nooit gebeurt is . Wie ziet niet , dat zyn geheelen toeleg is , met Houbrakens werk te bedillen , zyn eigen aan te pryzen ? en 't blykt in beiden zynere Deelen , dat hy niets dan Geld bedoelt , en geensins uit liefde voor de Kunst zynen gebrekkigen Schouburg heeft uitgegeven ; want daar hy pag. 140 de slechte beloning beschryft , die Houbraken van zeker Heer , aan wien hy zyn Boek had opgedragen , genoten heeft , heeft geen ander inzicht , dan de Heeren , aan wien hy zyne twee Deelen heeft opgedragen , tot milde Gevers te maken , en in 't vervolg te verplichten iets van zyn werk te koop en , 't geen de Heer Braamcamp ook

gedaan heeft om buiten 't Land te zenden. Maar de Heer Vander Mark, met myn' H E L D , naar zyn mening, te weinig te bieden voor twee stukjes die zyn Wel-Ed: Geftr. van hem koopen wilde, fchoon hem veel meerder geboden wierd als ze publyk te bekomen waren, heeft het zeer met hem verkurven, en op een geweldige wyze doen uitbulderen: het was hem nutter geweest het een en ander niet aan te roeren, om dus zyn hebzucht niet ten toon te ftellen, want dit gedrag fchynt meer bedelachtig als gene-reus.

Bodekker, doet J A N onder de ongelukkige opdagen, en Houbraken haalt hy, pag. 153, weder aan als een ongelukkig kint van de Fortuin. Licht kent hy haare neepen door ondervinding, om dat hy zoo onophoudelyk klaagt en zyne behoefte mede-
broc-

broederen voorstelt. Meent VAN GOOL dat alle menschen van een en dezelve wetenschap , even gelukkig moeten zyn ? Het tegendeel blykt in veelen ; waar toe die snaar dan zoo menigwerf aangeroert ? Zyn eigen Meester kan zyn geessel niet ontduiken , die was , zegt hy , in barensnood als hy een ordinantie maken moest. JAN was gelukkig indien hy hem gevolgt , en wat minder gevoelen van zich zelve had ; want hoogmoed is eigen aan dwazen.

Pag. 154 , krygt Overbeek niet weinig op de lappen , onder anderen word hy afgemaalt als een Monster van de Natuur ; en 't huis van Laires word beschreven als het allerontuchtigste Kothuis , daar men naakt door malkander liep. Dat dit zonder gront is stel ik vast , aangezien het Collegie van Nil Volentibus Arduum aan dat huis zyn byeenkomst had , en luiden van

fatfoen, waar uit dat Collegie beftont, zich gefchaamt zouden hebben daar de Vergadering te houden; en hoe is het denkelyk, dat Laires, fchoon hy de ferieufte op verre na niet was, zoo losbandig zoude geweest zyn zulke onbefchaamde buitensporigheden voor 't oog van Vrou en Kinderen te plegen. Dat de Indianen zulks doen geloof ik, maar niet dat het in de gedachten van een verftandig Man, gelyk Laires was, kan opgekomen zyn. Een anders zeer op te krabben en zyn eigen vuil te bedekken is 't werk van Mr. JAN; want ik heb wel gehoord, als wanneer hy een Schildery aan zyn BON VIVANS verkoft, waar onder hy, als petit Compagnon, verkeerde, dat hy ze een welopgedifcht foupé gaf, en, om die meerder luifter by te zetten, 'er Juffers by verzocht, zonder evenwel naakt door malkander te loopen, daar kenne ik hem niet bekwaam toe. Pag.

Pag. 172, word den Franschen Netscher, als een Lichtmis beschreven, van dewelke, zegt hy, *stukjes heeft hooren verhalen, die gansch niet stichtelyk zyn, doch niet zal boekstaven om het kwetsen van kuische ooren te myden.* Hier schuilt den adder in 't gras; want uit dit verzwynen is het allerergste te denken. Netscher is by de grootste en aanzienelykste Heeren altoos gezien en in achting geweest, gelyk hem bekend is; wat voordeel vind 'er VAN GOOL dan by 's mans reputatie, mogelijk ten onrechte, met zyn schryven te bezwalken? Licht, gis ik, dat een anders lof hem te veel in 't oog steekt, en hy zyn Kunstgenoot Weierman in 't schenden niet wil toegeven.

Pag. 195, laat hy van W. Mieris zich dus hooren, wegens de genereuze vergelding, die de Heer De La Court hem deed; *zulke goude spooren*

verheffen den geest eens schilders als buiten zich zelf , en doen hem , met verdubbeling van krachten , alles byzetten wat mogelyk is om zyn Kunstwerk te volmaken. Doch het getal dezer ryke en milde Kunstbeloners is thans klein en dungezaait. Dit brengt hy zuchtende voort , om dat zulke vergelding zyn kunst niet gebeuren mag. De Liefhebbers , die hier weder een veeg uit de pan krygen , geven zelden extra beloning voor iets dat niet uitmuntende is. Wat hem belangt , hy klaagt zonder reden ; want hier en daar , vooral in 's Gravenhage , vind men nog een stukje van zyn maakfel hangen , waar onder die op geen verkoopning maar direkt van hem gekoft zyn. Dat de beste en bekwaamste Schilders niet altydt het meefte fortuin maken is bekend , waar van de begeerlykheit , met waanwysheit gepaart ,

veel-

veeltyds de oorzaak is. Den geenen, die hy van nalatigheid beschuldigt, is F. Mieris, op pag. 151, in zyn tweede Deel te zien. Wat flooft de Man zich uit?

Pag. 204, heeft hy het op N. Hooft geladen, die, zoo hy voorgeeft, zich zelfs als een Strooper (dit is doorgaans het slechtste Janhagel) met jagen en vissen verwaarlooft heeft, en dat zyn Familie steeds aan hem de hand heeft moeten houden, 't geen volstrekt onwaar is; want zyn Vader was een Man, die middelen naliet, daar N. Hooft na zyns Vaders overlyden zyn aandeel van genoten heeft. Hy woonde in een ordentelyk huis, over dat van myn Vader, en gedroeg zich als een ordentelyk Heer. Dit bericht is echt, en my dus van zyn Familie opgegeven. Regent van de Schilder-Akademie is hy geweest, doch den minsten der Broe-

deren geloof ik niet, vermits men daar toe geen onbekwame perfoonen verkieft, en de Regenten in dien gevalle zouden te beschuldigen zyn. My is wel bewuft dat hy een goet Akademiebeeld tekende, en bekwaam was tot het geene hem wierd aanbestelt. Dus ziet men hoe onrechtvaardig dien eerlyken Man al mede door VAN GOOL belaftert word. Hooft is doot, maar leefde hy, wat zou die Meeſter Bediller zyn zeggen in den hals moeten halen, en kleine koekjes bakken!

Pag. 236, zegt hy, *dat P. vander Werf zyns Broeders Stukken zoo wel wift na te volgen, dat het te vreezen ſtaat, dat 'er niet wel een boefje mede gespeelt zal worden, of reeds mede gespeelt is.* Hier verdenkt JAN alle harten by het zyne; want op een zeker Schildery, beruſtende onder de Erfgenamen van de Heer Kiggelaar, door hem

hem geschildert , en aan dien Heer verkoft , staat P. Potter , en dit stuk is nooit in andere handen geweest. Ik laat het aan den Lezer , wat hier van te denken zy. VAN GOOL moet al vry veel waan bezitten van zich te kunnen verbeelden dat zyn schilderwyze aan die van Potter zoo evenaart , dat zyn werk voor Schilderkunst van dien Fenix zoude kunnen doorgaan en aangezien worden ; 't Verschil tusschen den een en ander is veel te groot , anders was 'er nog wel een kansje voor hem op , om dat eerlyk spoor in te slaan. Om weder van P. vander Werf te spreken , moeten de Kunsthandelaars aanhouden , daar hy zegt ; „ *Op de Verkooplysten der Schilderyen vind men doorgaans by de Stukken van enzen Pieter aangetekent ; meest door den Ridder Vander Werf overschildert ; ja de Kunsthandelaars zouden*

„ dit wel van alle de Stukken, die zy
 „ in bezitting hebben, voor goede munt
 „ willen doen doorgaan. ” By myn
 weeten is 'er geen Stukje van Pieter
 in handen van eenig Kunstkoper, waar
 komt dit dan te passe? Den bitteren
 haat, die hy tegens de Handelaars
 heeft opgevat, straalt hier weder door:
 zelf den lof, die hy P. Vander Werf
 toeschryft, bezwalkt hy op 't laatst,
 met 's Mans ongelukkigen toefant op
 te halen: een behandeling die ten ui-
 terste hatelyk is.

Pag. 248 zegt VAN GOOL, dat de
Tekeningen van Bronkborst na zyn doot
wel viermaal zoo duur betaalt wierden
dan by zyn leven. Dit zinspeelt op de
 Liefhebbers, die meer voor de Kunst
 der overledene als levende Meesters
 zyn, en van zyne en anderens Kunst
 by hun leven niets opdoen; waar toe
 hy ze graag zag overhellen. Van Hen-
 ften-

stenberg zegt hy het zelve , en fluit met Bakt my een koekje als ik doot ben. Ik ben 'er voor , dat men de Kunst der levende Meesters aanpryft, die 't waerdig zyn, en de zulke mankeeren geen Koopers ; maar 't minder foort , dat doorgaans zoo erbarmelyk klaagt, zyn anderen en haar zelve tot een laft.

Pag. 261, brengt hy Elias van Nymegen, en zyn Broeder uit Vriesland te rug, met een ryk gestoffeerde goutbeurs, (de vergulde Bruid, daar 't al om danft.) Hier kittelt hem weêr de geldzucht ; maar of zyn Kunst het geluk zal aantreffen, om met die goude spooren genoopt te worden , twyffel ik zeer.

Pag. 264, zegt hy, dat K. Verbruggen altoos genegen was met zyn minderen te verkeeren , 't geen volftrekt onwaar is ; want voor dat hy uit Antwer-

werpen vertrok , had hy converzatie met de grootſte Heeren van Brabant , zelfs tot zyn groot nadeel ; want , in den aart genereus zynde , wilde hy met hen gelyk teeren ; de reden dat zyn Finantie zeer verzwakte. Om geen twee Deekens aan te bidden , kwam Verbruggen , in den Haag zynde , zelde by zyn Confraters , dit zyn 's Mans eige woorden ; maar was veel t' huis , en ging uit wanneer het de gelegenheit vereifchte. VAN GOOL deed van gelyke ; want toen hem de zucht bekroop van meê te willen regeeren , wierd hem een Adjunct boven 't hoofd gezet , bleef in huis , en was zoo laag bezielt van niet te durven ſpreken. Des is dat geen bewys , dat hy naderhant met zyn minderen verkeerde. Hoe jeukt hem de vergelding , die de Heer Griffier Fagel aan onzen Verbruggen deedt , 't verhaal is op pag. 268 te vin-

vinden , een blyk dat gelt alleen zyn doelwit is. Om van Verbruggen , na zyn gewoonte , niet af te scheiden , kroont hy hem met het character van een Hoerenjager , die een Maseurtje tot zyn geryf hield. Gy zegt zeer wel Mr. JAN , dat het den menschen niet uiterlyk aan te zien is wat zy van binnen in den schilt voeren , waarom ze Momus een venster in de borst wilden hebben ; dat zoude voor u overtollig zyn , vermits men zonder 't venster genoeg bemerkt wat in uwen boezem schuilt.

Pag. 272. voert hy T. van Pee ten tooneel als een compleete Beurzesnyder , en spreekt genoegzaam niets van zyn Kunst , maar tracht den Man te beschuldigen als had hy in Engeland eene Byzit gehad. 't Gedrag dat VAN GOOL in Engeland gehouden heeft is my en veelen wel bekend ; des had het hem

hem meerder eer geweest aan dat lynchje niet te trekken, nog de Weduwe te bedroeven met vertellingtjes daar zy niets van zegt te weeten, en ten eenemaal ontkent. Met nodeloze grollen, als van een Meid met een oog; het eeten van Schaapshoofden; Kamers te huuren, en diergelyks, houd hy den Lezer op met 10 à 12 lang-kwylige bladzyden.

Pag. 340, A. van Gaelen, van wien hy weinig te boek flaat, zegt hy; dit is 't al wat my van dezen Kunstenaar ter kennis is gekomen, wat moeite en navraag ik aangewend hebbe enz. Dat hy, in 't beschryven van 't leven der Schilders, geen moeiten heeft aangewend, nog behoorlyk onderzoek gedaan, blykt hier uit; dat ik hem het leven van dezen Van Gaelen omstandig perfoonelyk heb ter hande gestelt, en verklare op woord en eer, by alles
 wat

wat dierbaar is , J A N my nooit iets verders wegens hem verzocht heeft. Was myn opgave hem niet voldoende , had hy echter geen moeiten behoeven te nemen om daar toe te geraken , want Van Gaelens Zoon woond thans in 's Gravenhage , die 't hem niet zoude geweigert hebben. De Knecht is zoo diep in zyne Aaloutheit verward dat hy het nieuwe over 't hoofd ziet.

Wat klaagt myn H E L D bedroeft in 't leven van Le Blon pag. 360 en 361, over 't verval der Kunst , en wat heeft hy 't op den Kunsthandel geladen. Dat de behangfelen daar veel nadeel aan toebrengen , ben ik met hem eens , maar niet dat daarom de Kunst der levende Schilders buiten den Kunsthandel gehouden worden. Verdienstige Stukken vinden haar Koopers ; sprak hy van zyn eige Kunst dan had hy eenigfins gelyk , echter zoo niet of men vind

vind noch wel Liefhebbers en Handelaars, die 'er, tegens dank, van voorzien zyn, en doorgaans aan de zolder of in een verschoven hoek geplaatst worden. Ik zoude u raden, Mr. JAN, het lasteren na te laten; want dat brengt u geen voordeel aan. Hebt gedult, de tyd baart verandering; gy hebt noch wel aan een Handelaar verkocht, wie weet hoe men nog met lantaarnen naar uwe stukken zoeken zal. Indien ge bedaart en zonder passie aan u zelve, of aan een Mede-Kunstgenoot of Liefhebber, die kundig is, eens vraagde naar de redenen, waarom uwe Stukken niet getrokken worden? zoud gy tot uw voordeel daar van worden onderricht; maar dien weg hebt ge nooit willen inslaan, vermits gy met eigenliefde en waan buiten mate behebt zyt. Ik weet dat luiden van kennis getracht hebben u uit de dwaling te trekken,

daar

daar gy in vervallen zyt ; met remar-
kes te maken over uw schilderwyze ;
maar dan op te vliegen als een onzin-
nigen , en ze nog lang daar na scheld-
woorden toe te werpen , is den weg
niet om verlicht te worden ; denk dat
men nooit te oudt is om te leeren.
Uwe hoefdigheid heeft ieder afgeschrikt
uwe fouten aan te wyzen , waarom zy
ze prezen om u de kap te vullen , en
dit is de waare oorzaak van 't geringe
debiet uwer stukken.

Vergun my , hoe zeer gy my schelt ,
dat ik u , als een Vrient , myne Aan-
merkingen wegens uw schilderwyze
mag voordragen. Voor eerst , zal ze
aftrek hebben , moet 'er een natuur-
lyke zamenhang in zyn ; uw groen ,
zonder dat het in 't minste gebroken
is , overtreft de natuur ; de bladeren
der boomen kan men tellen , vallen e-
gaal , 't geboomte te zwaar van blad

D

en

en takken, zonder verstant van groeping; de ruige stammen voldoen, die gy somtyds naar 't leven geschildert hebt, zynde meest Eiken, maar de bladeren komen met de stam niet overeen, ook dragen ze wel verdorde takken; Voorgrond, verschiet en lucht, zyn gansch verruchtig en blaau; de grasjes, als waren ze van koperdraat, kan men tellen, en de zoden zyn uitnemende groen; de aarde van den voorgrond als planken, met hier en daar een kwast; de beesten zyn zoo bont als het lantschap, en de hairen leggen op een geplakt als of zy uit het water kwamen, dat tegens de natuur frydt: Potter wist ze met de vlokken, daar die te pas kwamen, kunstig te verbeelden, maar die meesterlyke manier is ieder niet gegeven. De vacht der schapen legt in bokkels die men tellen kan; de beelden, die tot stoffa-

gie

gie dienen , zyn , gelyk de beesten , fcharp , niet in een smeltende ; hoofden , handen en voeten te groot , en de nagels kan men tellen. In fomma het grootfte gedeelte is gebrekkelyk , doch zoo niet , of konde te recht gebragt worden , indien gy naar goeden raad luiften wilde.

Potter te willen navolgen is voor VAN GOOL zoo gevaarlyk als het voor de Brabanders is , die op Rubbens toelleggen : Hy deed beeter de manier van zyn Meester Vander Does te betrachten , als die hooge en gevaarlyke ftylte van Potter te willen beklimmen. 't Waare onbillyk indien ik zyne bekwaamheit in de kunft zoo wel niet aanwees als het gebrekkelyke ; hy teikent zyn beesten wel , waar van ik fraaie gezien heb door hem naar 't leven getekent , en voor die wyze van fchilderen heeft hy een goede ordinan-

tie en behandeling genoeg ; daar by is hy naarstig , maar , gelyk hy van Wichmana zegt , de zamenhang mankeert. Zie hier een vaersje dat hy op Wichmana toepast , en niet kwalyk op hem voegt ;

*De meeste Kunstenaars zyn met
Dat euvel meer of min besmet ,
Dat zy hun eigen werk , met oogen
Van dat vergrootent kykvermogen ,
Bezien , als door een fyne bril
Van Eygenwvan ; die zotte gril
Beheerscht doch alle stervelingen ,
Elk liefkoost meest zyne eige dingen.*

Anderen te hekelen en te bedillen ; voor verwaande , en al wat lelyk is uit te kryten , verbeeld zich Mr. JAN dat hy 'er alleen toe gerechtig is , en geen anderen , of hy word gramstorig , en neemt het kwalyk. 't Staat ieder zoo

vry

vry over hem te oordeelen als hem over haar , en met de maat waar mede hy anderen meet moet hy niet kwalyk nemen gemeten te worden.

Om weder tot Le Blon te keeren, beschryft VAN GOOL hem als een Grootspreeker dien het alleen in den mont geflagen is , daar by een beleeft en wellevend Man. Dit zyn twee eigenschappen die niet wel by een voegen , want een Grootspreeker geeft op van zaken die hy nog bezit nog verstaat ; hy heeft dit echter maar van hooren zeggen , des is dat zoo zeker niet. Indien ik ze noemen zoude die wysheit verkofte , en 't in den mont geflagen was , zou den BEDILLER 'er een van wezen , want , naar zyn zeggen , zyn 'er weinigen die weeten wat 'er tot een Model te stellen behoort , en het aankleven van dien , nog ook niet weeten een Kleet om den Leeman te

plooien. Dit zyn alle praatjes waar omtrent hy zich airsgeeft. Een Schilder moet door zyn werken toonen dat hy de Kunst verstaat, en dat heeft Le Blon gedaan. Hannibal Carats met andre Schilders in gezelschap zynde, sprak men over den Antique Hercules; den eene zei dit en den anderen dat; Hannibal zweeg, nam een pen en tekende hem naar eisch op den wand. Dit is verre van grootspreken, en dus kent men den Leeu aan den klaau. Wat hy verders van Le Blon ophaalt, wyze ik den Lezer tot zyn levensbeschryving; waar omtrent ik my in myn Brief aan een' Vrient hebbe uitgelaten.

In 't leven van Constantyn Netscher, pag. 367, scheld hy hem en zyn Broeders voor *Losbollen die het aan een goeden voorganger en opziener gebapert heeft, en zich liever den dienst van Venus als Minerva hebben toegewyd.*

't Is

't Is hem niet mogelyk de personeele gebreken der Schilders (die de Kunst niet betreffen) te verzwynen. Tot na- deel van R. Bleek pag. 374. weet Mr. JAN niets te zeggen, daarom moet zyn Wyf aanhouden, die, zegt hy, een onvergenoegt en potig Ding was. Zy- ne liefdeloosheit en gemelyken aart straalt in alles door, gelyk de barm- hartigheid van eene scharprechter.

Pag. 386, van G. Wichmana spree- kende, weet hy niet wie zyn Leer- meester was, 't geen my vreemt dunkt, want, daar hy ommegang met hem ge- had heeft, konde hy dat van hem ver- nomen hebben, om het in zyne be- schryving te plaatsfen, maar dit is weêr een blyk van zyn naaukeurig onder- zoek. Verders vervolgt hy; *door de- ze vergrootende beschouwing van zyn eigen werk, schiepte hy ook door een na- tuurlyk gevolg, een ongemeen genoeg*

in het zelve, zich vast inbeeldende dat het alleen door onkunde was dat 'er de Liefhebbers geen zin in hadden. Dit verhaal heb ik meer gehoord en kan waar zyn, maar in deze haven legt VAN GOOL mede met zyn schip verwaait. De verdre beuzelingen in zyn verhaal, die niets ter zake doen, zyn geen opmerking waerdig, behalven 't geen hy nog aanhaalt pag. 391, daar hy van Wichmana zegt; Eens aan myn huis zynde, had hy de dwaasheit van my te willen wys maken, dat Potter en Van de Velde, in vergelyking van my, maar Kinderen in de Kunst geweest waren, zoo genege was hy om anderen in te boezemen 't geen hy zelf geloofde. Wie bemerkt niet dat hier een kitteling van waan en eigenliefde onder schuilt? schoon hy dit zeggen als schynt te verwerpen, is hy 'er inwendig niet vreemd van, want ik heb hem wel hooren

zeg-

zeggen dat die twee Meesters niet wisten te ordineeren , en andere gebreken van hen op te halen. Wichmana heeft licht gemerkt waar de MAN te huis lag , en hem dus de kap gevult.

Pag. 392 , Na dat hy den lof en eenige werken van N. Verkolje aanhaalt , beschryft hy hem als *een kwaatspreker , die zoo min goet van zyne Kunstgenooten kon spreken , als hy 'er van kon hooren enz.* Dit gezegde is gansch strydig met de waarheit , want my is van een zyner Discipelen en anderen die by hem woonden , en met hem geten en gedronken hebben , gezegt , dat hy een oprecht en eenvoudig man was , die de allerminste eigenliefde niet bezat ; vriendelyk en toegevend ; die , wanneer men hem zyne Kunstgebreeken hier en daar aantoonde , zulks met dank , en niet met stank , gelyk de kwaatspreekende JAN zegt , erken-

de. Hy diende ook aan te toonen in wat deelen der Kunst Verkolje zyn Vader voorby gedraaft heeft, om tot onderrichting te dienen, want dat ben ik contrarie van gedachten. De Fabel van Europa en den Stier, door Verkolje geschildert, waar mede hy den Man kwaadaardig berispt, als had hy daar mede willen aantoonen dat hy zoo wel Beesten als Potter, Water als W. van de Velde, en Bloemen als Van Huylsem konde schilderen, geloof ik nooit 's Mans gedachten geweest zyn, maar dat hy daar door heeft willen te kennen geven, dat een Historieschilder in alle deelen van de Kunst moet geoeffent wezen. De horens van den Stier, die hy malitieus beschryft, zyn naar 't leven geschildert; en is 't waar 't geen den Bediller daar van zegt, dat ze gek op den kop stonden, zal een gebrek in de natuur van 't voorwerp ge-

geweest zyn. Na zyn gal uitgebraakt te hebben, moet de Vrou van Verkolje op pag. 400 niet weinig, als eene Xantippe, aanhouden; en, eindelyk, 's Mans heerlyke Zwarte Kunst, die zoo veel roem verdient, word maar even als met den vinger aangeroert. 't Is onbetamelyk Doden en Levenden dus te mishandelen: maar wat bestaat de onbeschaamtheit niet!

Philip Van Dyk, op den 3. Febr. dezes jaars overleden, heeft my in presentie van 4 à 5 Heeren gezegt, dat VAN GOOL meest alles van hem verkeert te boek gestelt heeft; en of schoon zy goede Vrienden waren, en over malkanders deur woonden, wilde hy hem nooit het opstel van zyn leven laten zien of lezen: een klaare blyk dat hy zyn eigen verkeerde Concepten in alles heeft willen opvolgen. Een zeker Heer van zyne kennis zeide my,

ik

ik hoor dat VAN GOOL 't vervolg der Schilders wil beschryven , ik antwoorde zulks mede gehoord te hebben , den andere vervolgde , dat zal onmogelyk goet werk uitleveren , want dien Vrient is in geen staat om zyn passie te betomen. Niet alleen dien Heer , maar meest allen die hem kennen hebben 't zelfde gezegt ; welkers voorzegging in zynen Schouburg bewaarheit is.

In de voorreden van zyn tweede deel , maakt hy een uitgebreide vergelyking tusschen Moderne en Historie-schilders , en hoe verre het oordeel gaat , zeggende ; *Wenschelyk was het voor de Kunst en derzelve Oeffenaren , dat de Liefhebbers zoo ligt niet door een vooroordeel bestiert wierden , maar alles naar de rechte waerde schatteden ; of legt hen de gryze en eerwaerdige Aloutheit zo na aan 't harte , dat*
ze ,

ze, ter liefde van de zelve, tot een blind vonnis vervoert worden? Al 't geene hy verders zoo wydloopig voortbrengt, is al voor hem beschreven, en 't is alle Liefhebbers genoeg bekend, dat het hooge van de Kunst in 't Historiaal bestaat; zyn 'er Liefhebbers die anders denken, en 't Modern verkiezen, laat ieder zyn zin, den eene heeft zin in de Moeder, den ander in de Dochter. Dat de Liefhebbers 't met hem eens zyn die Potter, A. V. Velde en J. V. Does voor puike Beestenschilders houden, dat 's buiten tegenspraak, maar men moet niemant in zyn verkiezing bedillen; eenigen zyn voor eene nette, anderen voor een vrye manier van schilderen, en kunnen beiden goet zyn. Ieder heeft zyn oordeel vry, en niemant is gereeder om die te uiten dan VAN GOOL wanneer hy in gezelschap is zonder dat het hem geveegt word,

vin-

vindende vermaak op een Schildery of Tekening, van wie het zy, te mogen critifeeren. In 't midden en 't laatst van de vorige eeu waren de Liefhebbers voor donkre Italjaanse, en zelfs donkre Nederlandse Kunst, nu valt haare verkiezing op een vrolyke en klare manier, waar in het licht en bruin natuurlyk met oordeel geplaatst en bewerkt is. De geheele redevoering die VAN GOOL hier over uitbromt, heeft geen ander inzicht dan de Liefhebbers zyne manier aan te pryzen, want, na dat hy eerst van 't Historiaal spreekt, als of de Liefhebbers zich te veel aan die Aloutheit overgaven, volgt daar op een aanpryzing van 't Modern, Beestenschilderen als anders, en tracht daar door zyn kraam ook aan den man te helpen. Indien de Liefhebbers voor de Kunst der aloude Schilders overhielden, zou een

SIBALD BEEM, ALBERT DURER, LUKAS VAN LEIDEN, MARTEN HEEMSKERK, GOLTIVS, SPRANGER, KORN. VAN HAARLEM, A. BLOEMAERT en hondert anderen nog in rang en achting zyn, daar ze thans in tegendeel niet gezocht worden; waar van ik de oorzaak zou konnen opgeven indien het niet te lang voor myn bestek was. Des ziet den Lezer hoe JAN hier mis tast, en tot wat inzicht zyne redevoering is ingericht.

Pag. 18, zegt hy van J. V. Huyffsum; *schoon 'er dwarsdryvers en dommekrachten genoeg geweest zyn, die 's Mans onnavolgbare Kunstafereelen met eenen gryns van afgunst beschout hebben enz. denk ik, dat zy door zoo veele spreekende bewyzen, al lang tot reden gebragt zyn.* Ik heb nooit tot nadeel van 's Mans Kunst hooren spreken, nog dat iemand ooit den behoorlyken lof
daar

daar aan geweigert heeft. Wat wil al dien onstuimigen ophef dan zeggen? Hy heft den Kunstheft hemelhoog, en, met aanwyzing zyner perfooneele gebreken; laat hy hem op 't laaft weêr vallen, en zoo behandelt hy ze meest allen die hy beschryft, blazende heet en koudt uit eenen mont, uit liefde voor de Waarheit. Hy geeft voor, dat, by zyn weeten, geen stukken van De Heem of Mignon, zoo duur verkoft zyn als van Van Huysum; dat hem zulks onbewuft is kan zyn, maar my is wel bewuft dat *f*1500 voor de beste stukken van De Heem in vroeger tydt betaalt zyn. Onlangs heb ik voor een De Heem nog hondert Pifto- len, voor een Liefhebber, laten bieden. In de levenstydt van De Heem wierden zulke hooge pryzen niet voor de Kunst betaalt als thans; ook vond men toen zulke fraaie forteering van
 Bloe-

Bloemen niet als 'er federt zyn aangekweekt om de Bloemstukken mede te cieren, en dat maakt een groot onderscheit ten opzichte van de voorwerpen en den tydt. Dat Mr. JAN die volmaaktheit in De Heem en Mignon niet ontdekt, verwondert my niet; want hy heeft ze nooit met rechkundige oogen beschout.

In 't leven van J. De Roore doet hy vertellingen die onbeschaamt tegens de waarheit aanlopen, zeggende; dat wy naar huis vertrokken om 1000 Dukatons te halen voor een Schildery van Van Dyk, door ons te Savelton gekoft; dat wy 'er een Kist toe lieten maken, en daar mede met een Koets van Brusfel naar Savelton reden. Den Lezer gelieve te weeten, dat het stuk vyf voeten hoog en, naar proportie, breed was: hoe zou het met een Koets kunnen vervoert worden? 't Is al te bot

E

ge-

gelogen. Ik heb hem zelye dat voorval verhaalt, maar heeft my nooit zyn opstel daar van willen laten lezen. Ik geve des te bedenken wat van zulke een Logen-Auteur te geloven is. Den laster, waar mede hy de Roore beklad heeft, heb ik voor 't eerste deel myner Catalogen wederlegt, waar ik den Lezer naar toewyze.

Pag. 108, worden de Kunsthandelaars Beunhazen genoemd, *die de Kunststukken, die als gewyde Heiligdommen van Minerva de hoogachting der geheele waerelt waerdig zyn, dus mishandelen, dan kan men denken, met wat gryns van verachting zy de kunst van min bekwame Schilders beschouwen; dat ook deze trotse handelwys niet alleen uit onkunde, maar uit bedrog voortkomt, is dra te ontdekken, wanneer zy zelf Kunsttafereelen van Puikschilders bezitten: want dan zyn zy onbeschaamt*

genoeg , om veelyts dezelve Stukken hemelhoog op te vyzelen , die zy te voren zoo veel smaatheit en kleinachting aandeeden : waar uit volgt , dat zy als rechte Kunstvossen , (wien de druiven te zuur zyn , als z' er niet by kunnen) zich gedragen , en echter voor onpartydige Kunstwaerdeerders willen doorgaan ; daar zy in tegendeel uit enkele baatzucht de Kunst van Van Huysum ; zoo wel als die van Vander Werf noch dagelyks bespringen . Al dit gezwets heeft niets om 't lyf , en komt opborlen uit een galbron van bittren haat en nyt . Ik heb my wegens Van Huysum geuit , en kan niet begrypen dat VAN GOOL hem en Vander Werf hier voorstelt ; als die dagelyks door de Kunstkopers besprongen worden ; want geen van die Kunstlichten hebben ooit eenig belang met de Handelaars gehad , vermits hunne Schilderyen aan

alle Hoven , als met lantaernen , gezocht en getrokken wierden. Dat , wegens de hooge pryzen dier Schilderijen , voor Mr. JAN en veelen anderen de druiven te zuur zyn , geloof ik ; ook geloof ik , dat 'er Kunstkopers zyn in staat om een gansch Kabinet te koopen. Al zyn gesnap is niet dan wildzang , en doelt op eigenbaat. De verachting , die hy de Kunst van de Roore heeft aangedaan , heeft de man het meeste benadeelt , maar geen Kunstkopers ; want zy hebben 'er geen belang in wie een Kamer of Zolder beschildert. Onlangs heeft hy noch niet kunnen rusten 's Mans werk te verachten , zeggende , dat het naar 't palet stonk : zelfs menageert hy niet het werk van zyn eigen Meester te benadeelen : Zoo dat zyn wrok tegens de Roore in alles zonneklaar doorstraalt , vermits die in 't geheel nooit met hem wilde

te

te doen hebben; gelyk 'er nog veelen zyn die hem vermyden, om van zyn fcharpe tong niet beledigt te worden. Indien zyn zeggen doorgaat, dat de Kunstvossen 't geen zy eerft gelaakt hebben, hemelhoog opvyzelen zoo dra zy 't in eigendom bezitten, zou ik VAN GOOL raden den een of ander een ftuk prezent te doen, op dat, door 't gerucht der loftuitingen, zyn Kunst ook mag opgevyzelt worden.

Hy heeft het geweldig op de Handelaars, en op haare aanmatiging van Kunstkennis boven een ervaren Schilder, geladen. Dit is weder raaskallen, want ik heb aangetoont dat de voornaamfte Schilders Kunsthandelaars geweest zyn; als de Roore, Van Dyk, Dalens, Quinkhart, Huchtenburg en veelen anderen, wier kennis in de Kunst, geloof ik, die van Mr. JAN te boven ftreeft. In 't kort hy zoekt spy-

kers op laag water, en verkeerde oorzaken om de Kunstkopers smadelyk te behandelen, zonder te denken, dat hy, door die onbezonne drift, zyn best doet om de Liefhebbery den bodem in te slaan. Het geen hy in 't leven van Roepel pag. 431 aanhaalt van een Liefhebber die een fraai stuk van dien Kunstenaar verruilde tegens een Kopy van Mignon, geschied, *om aanmerkingen te maken over het ongegront oordeel en kleine kennis zommiger Liefhebbers*; des kunnen zy mede niet ongemoeit blyven. Het was te wenschen dat 'er meer diergelyke Liefhebbers waren als dien Heer geweest is, die hy duidelyk als onkundig ten toon stelt, schoon hy wel voor f100000 aan Kunst gekoft had. De deur van dezen Heer stond voor alle Liefhebbers open, die het met JAN niet veel op had, en wel zag wat 'er in hem stak.

't Was

't Was ook niet te verwonderen, zoo 't zeggen van VAN GOOL al waar was, dat dien Heer geen genoegzame Kunst-kennis bezat, want met gewigtiger bezigheden bezet zynde, was de Liefhebbery hem alleen voor een uitspanning; en genomen die gemelde Kopy naar Mignon, eens was echt geweest, zou hy dan wel of kwalyk gedaan hebben? De beste Kunstkenneren hebben wel eens misgetaft. De BEDILLER zegt verders, dat de Handelaars zoo verschildende oordeelen, mogelyk ja, maar de Schilders (en vooral den Auteur die alles beter weet) doen 't zelve. Eenigen tyd geleden was ik te Amsterdam, alwaar over een stuk van Rembrant door twee brave Schilders, en te gelyk Kunsthandelaars, geoordeelt wierd; den eene prees het voor extra schoon, en den andere groete het voor een bedroefde prut. Zie

daar een voorbeeld , waar van ik 'er meer zoude kunnen aantoonen. Wat heeft al dat vitten in ? laat ieder zyn oordeel vry hebben. Op ieder te schrollen, en altoos tegen te spreken, is VAN GOOL eigen; een eigenschap die by alle redelyke menschen hatelyk is.

Pag. 146, in 't leven van T. Vergh, zegt hy; *Ik weet niets hier te lant van zyne Kunst aan te wyzen, als in het Kabinet van den Kunstlievenden Heer Lormier*, en dien Heer heeft my gezegt, in bywezen van 6 à 7 Liefhebbers, dat zyn Ed. niets van dien Vergh bezit. Dat by den Heer Griffier Fagel twee Ryngezichten, en by den Heer Commis Verschuring een stukje van dien Schilder beruften, weet ik, en zulks konde hy ook geweten hebben, indien hy behoorlyk onderzoek had willen doen. Hier uit ziet men

men hoe veel staat op zulk een flordigen Schryver te maken is, en wat men geloven moet van 't geen hy pag. 152 zegt; *de menigvuldige moeielykheden, die ik hier en elders ontmoet hebbe over alle kleinigheden, zyn oneindig; vraagt men ergens naar, niemand weet iets; maar zoo ras zyn de zaken niet in 't licht, of ieder weet beter.* Wat dit naarvragen belangt, heb ik reeds aangetoont hoe verre dat gaat; want my, die dagelyks in zyn gezelschap was, en naar het een en ander konde vernemen, heeft hy nooit over iets gevraagd. 't Geen ik wegens Van Galen, en 't voorval van Savelton &c. gemeld hebbe, zyn preuven van zyne opletendheit en menigvuldige moeielykheden. Nooit heeft hy aan iemand iets willen voorlezen, licht uit vreeze dat 'er misbruik van zoude gemaakt worden; want een man die weinig weet

maakt een geheim van de minste bagatellen. Het eenigste waar toe VAN GOOL my ooit verzocht heeft, was, wanneer ik van huis reisde, zyn uitstaande schulden hier en daar voor hem in te vorderen; dit heb ik met plaizier gedaan, en zoude het nog doen als hy 't my vergde; want ik oordeel dat men iemant, die zonder verstant misdoot, niet hatelyk moet vervolgen, maar trachten hem zyne gebreken aan te wyzen, om ware het mogelyk hem tot inkeer en beschouwing van zich zelfs te brengen; doch ik vreze dat het met onzen VRIENT den Moorman zal geschuurt zyn.

Pag. 157. spreekt hy van Antony de Waart, dien eerlyken en braven Man, op een flechte en liefdeloze manier, zeggende; *Hy schilderde al wat maar aan de hant kwam: als Portraits, Kamers in't rond, Deur en Schoorsteen-*
stuk-

*stukken , en wat meer tot versiering
van prachtige Huizen vereischt word:
het zy met Historiën of Landschappen,
is het geen eige vinding , ky kopieert
het naar zulke voorbeelden als den aan-
besteders best bevalt , en is met dierge-
lyken bezigheid nog dagelyks bezig.*

Is bekend dat dezen Schilder Portrai-
ten, Historiën, Beesten en Lantschap-
pen geschildert heeft , in de manier
van den een of andren Meester , en
dat het zomtyts gebeurt , men , ten
gevalle van den Aanbesteder, zulk of
zulk een Voorwerp in een stuk moet
brengen: dat verdient den laster niet
dat men naar prentjes schildert, gelyk
VAN GOOL hier niet duister van De
Waart te kennen geeft. Door deze
beschryving, zoo onverdiend, heeft de
Man zoo veel droefheit en hartzeer
gehad , dat het, gelyk my gezegt is,
zynen doot verhaast heeft. Dit is de

Man

Man die de werken der levende Schilders voor hen zelve wil laten spreken, en niemant zoekt te beledigen!

Pag. 224, in 't leven van K. De Wit, heeft hy 't weder op de Handelaars geladen, zeggende ; *Niettegenstaande nu deze byzondere schildertrant ver is buiten het belang der Handelaars en eenigen, die van Momusaart zyn, echter kunnen veele dezelve niet aanzien zonder die te laken, als of zulks niet veel te beduiden had* &c. Hier schermt JAN weër in 't wilt, want daar iets buiten iemants belang is vind geen beschuldiging plaats, dan als wanneer men, gelyk in dit geval, iemant onrechtvaardig wil betichten, en onwaarheden ten laste leggen, waar van dien Grootspreeker zyn meeste werk maakt. Verders vervolgt hy ; *Hoewel deze hier niet alleen mede te beschuldigen zyn, ik hebbe dit wel van anderen geboort,*
die

die 't minder pasten. Met deze laatste meent hy, gis ik, Schilders, en bevestigt dus, het geen ik meer gezegt heb, dat de Schilders zelfs malkanderen verachten; en dat kunsje verstaat JAN meesterlyk, die altoos de Trompetter van eens anders gebreken geweest is. 't Was te wenschen geweest dat VAN GOOL zyne overledene en nog in leven zynde Kunstgenoten zoo bescheiden hadde behandelt als hy de Heer de Wit doet, en haar personeele gebreken zoo onbezonnen niet wereldkundig had gemaakt, dan zou 'er zoo veel partydigheit niet in zyn schryven doorstralen.

Frans Vander Myn, pag. 324, om dat hy te Amsterdam wel gezeten was, en naar Londen opbrak, noemt hy een woefte onderneming. Indien dat doorgaat, moeten dan de twee reizen die hy derwaarts deed mede niet

bui-

buitensporig geweest zyn? Dat Vander Myn zich daar door uit zyn welwezen geholpen heeft, geloof ik niet, vermits hem geen werk mankeert, en hem nergens mankeeren zal. 't Geen hy ook verhaalt van eenen Gys, dien hy voor *f*150 had aangenomen te portraiteeren, en naderhant zeide voor *f*250 geaccordeert te zyn, stel ik op de lei, als eenzydig, en diende men Vander Myn hier tegens te hooren. Indien den Schilder zoo inhalend en oneerlyk was met meer te pretendeeren als het bedongene, zou het een blyk van geltzucht wezen; maar, door 't uitvegen en vernietigen van 't portraït, moet men het tegendeel geloven. 't Zyn gesmede harsenschimmen die hy opgeeft, zonder te begrypen wat naadeel hy dien jongen Kunstenaar door zyn ongepermitteert schryven doet. Maar J A N moet in alles voor den stren-

gen

gen Cato speelen, en voor Zedemeester ageeren, zonder zyn eigen gedrag en gebreken te beschouwen.

Pag. 365; zegt hy, spreekende van J. ten Kompe, *dat, buiten zyn weten, niemand als hy, J. V. Heyden en G. Berkheidon, in 't schilderen van oudtytsche als hedendaagsche gebouwen op dat spoor gevolgt is.* By occasie van den Kunsthandel, zyn my verscheide stukken van die natuur te voore gekomen, door brave en verdienstige Meesters geschildert. Wanneer men dan dit komt te lezen, zou men immers denken dat 'er geen andre Meesters in die kunst bekend waren. Zyn naarstig onderzoek is hier al mede uit te bespeuren. Behalve de stukken van de Heer Braamkamp, weet hy dat ik 'er een van Ten Kompe heb, maar vermits ik een Kunsthandelaar ben, mag 't myne niet genoemd worden. **Kneegt, hoe zweet gy! Schoon**

Schoon ik noch veele grove misflagen zoude kunnen aanwyzen , zal ik slechts noch een staaltje zyner hoofdigheit en naaukeurig onderzoek aantoonen.

Jan Fournier , zegt hy , in zyn tweede deel , heeft by eenen Trocy geleert , dat onwaar is ; want , volgens 's Mans bericht , my door hem terhande gestelt , heeft hy geleert by Le Belle , naderhant by den Beestenschilder Oudri , in welkers schilderwyze hy verre gevordert is , hebbende alhier in 's Gravenhage aan zyn huis stukjes gezien die met de uiterste nettigheid natuurlyk behandelt zyn. Had VAN GOOL , die zoo zeer van zyn naaukeurig onderzoek opgeeft , zich van Fourniers onderrichting willen bedienen , had hem zulks de minste moeite niet gegeven ; maar op zyn vraag aanstonts geen bericht erlangende , zich ver-

verbeeldende dat men een Schryver van zyn waarde niet behoorde uit te stellen, heeft hy slechts Fournier naar zyne gedachten beschreven, en den Lezer zyne dromen voor waarheit opgedischt: Door 't werk zoo maar los heen te behandelen, is licht te zien dat de MAN zich ongelukkig met de uitgave overhaast heeft; niet denkende aan de spreuk, dat een hont die te haastig werkt altydt blinde en gebrekkelyke jongen maakt.

Ik zoude my wegens VAN GOOL al verder kunnen uitlaten, maar om redenen zal ik het hier by laten berusten. Nooit had ik in gedachten genomen eenige opmerkingen te maken over zyne Schriften indien hy 'er geen bondige oorzaak toe gegeven had, met zyn evenmensch zoo liefdeloos te beledigen. Ondertusschen wensche ik hem van harten toe, dat hy in 't ver-

F

volg

volg van beter gedachten , en meer liefde voor zyn Naaften mag bezielt worden. Eindelyk kan Mr. JAN verzekert zyn , dat , hoe zeer hy zich met fchryven en fchelden mag affloven , ik 'er my voortaan nooit aan flooren zal.

NAAM-

NAAMLYST VAN SCHILDERS,

wier Levens door

JOHAN VAN GOOL

in zyn

NIEUWEN SCHOUBURG

der Nederlandsche

KUNSTSCHILDERS en SCHILDERESSEN

*voorwetens, of by middel van naau-
keurig onderzoek, zyn overge-
slagen en verzuimt te
beschryven.*

A.

Abtshoven. *In de manier van Teniers.*

Askaan. *Historyschilder.*

Alberts. *Portraitschilder, te Nyme-
gen.*

F 2

An-

Angles. *Portrait schilder en Kraioneerder.*

B.

Battum. (Gerard van) *Lantschap schilder.*

Bauer. (Willem) *Gebou- en Lantschap schilder.*

Berestraten. *Schilder van Gebou en Zeehavens.*

Boel. (Frans) *Beesten en Vogelschilder.*

Borfum. (Abrah. van) *Lantschap schilder.*

Bout. *Beeld- en Lantschap schilder, van Amsterdam.*

Breda. (Jan) *Schilder in de manier van Breugel.*

Breidel. (Carlo) *Bataljeschilder.*

Brekelenkamp. (Quirynd) *Modern schilder.*

Buitenweg. (Will.) *Gezelschap schilder.*

Beie-

Beieren. (Albert van) *Fruit- en Vis-
schilder.*

Baffen. (B. van) *Kerkschilder.*

Broers. *Bataljeschilder.*

Befchai. *Historyschilder.*

Brischou. *Gezelschapschilder.*

Berents. *Miniatuurschilder.*

Bosch. (Bernardus de) *Historyschilder.*

Broekman. (M.) *Portraitschilder.*

C.

Copeski. *Historyschilder.*

Codde. (Pieter) *Gezelschapschilder.*

Casteels. *Bloemschilder.*

Chalon. (Louis) *Lantschapschilder.*

Constantyn. *History- en Portraitschilder van zyn Doorl. H. van Saxon
Gotha.*

Coxie. (Johan Anthony) *History- en
Portraitschilder.*

D.

- Dekker. (Korn.) *Lantschapschilder.*
Duck. (Jakob le) *Schilder van Bordeeltjes.*
Dyk. (Van) *van Alkmaar. Historyschilder.*
Doornik. (Jan van) *Historyschilder, van Leiden.*

E.

- Engels. (Bartol.) *Lantschapschilder.*
Eyk. (Abrah. vander) *Portrait schilder.*
Endli. (Christoffel) *Portrait schilder.*
Engelbert. (Jan) *Lantschapschilder.*
Eyk. (Vander) *Modernschilder. Discipel van W. Minje.*
Everards. *Miniatuurschilder. Overleden in 's Hage.*

F.

F.

Flemale. (Bartolet) *Historyschilder.*

Meester van Laires.

Fergifon. *Vogel- en Jagttuigschilder.*

Febre. (Joh. le) *Beeld- en Architectuurschilder.*

Franken. *Portraitschilder , in oly en miniatuur.*

Frank. (Jan) *Historyschilder.*

Frefe. (Albert) *History- en Portraitschilder.*

G.

Grasbeek. *Gezelschapschilder in de manier van Dou.*

Geyn. (Jakob de) *Historyschilder.*

Grasdurp. *Bloem- en Fruitschilder.*

Graaf. (Temoteus de) *Gebou- en Gezichtschilder.*

Geining. (Gerard) *History- en Portraitschilder.*

Gracht. (Jakob vander) *Schryver van
het Anatomieboek.*

H.

Haye. (La) *Gezelschapschilder, in de
manier van Netscher.*

Haag. *Portraitschilder, aan 't Hofon-
zer Gouvernante.*

Hemert. (Willem Hendrik) *Portrait-
schilder.*

J.

Juweel. *Miniatuurschilder.*

K.

Kapelle. (Jan van de) *Zeeschilder.*

Kampen. (Stomme van) *Lantschapschild-
der.*

Klomp. (Albert) *Beestenschilder, in de
manier van Potter.*

Kui-

Kuilenburg. *In de manier van Poelenburg.*

Keyerd. (Rinko) *Portrait- en Historyschilder.*

Kock. (E. M.)

Kuik. (Karel van) *Historyschilder.*

Kuichem. (Van) *Historyschilder.*

Kaan. *Portraitschilder, te Nymegen.*

Kruger. (Jakob) *Lantschap- en modern gezelschapschilder.*

Kreuger. (F.) *Beest- en Lantschapschilder.*

L.

Leliënberg. *Vogel- en Jagttuig schilder.*

Loo. (Jakob van) *Historyschilder.*

Lorme. (de) *Tempelschilder.*

Lundens. *Boerengezelschapschilder.*

Lourens. (N.) *Historyschilder.*

Levinum. (Pierre Simon) *Miniatuurschilder.*

Liender. (Paulus) [*Teken. van Gezig-*

Liender. (Pieter) [*ten naar 't leven.*

Laireffe, junior. (Gerárd de)

Linde van Dyk. (Philip van de) *Por-*
traitschilder in 's Hage.

M.

Maton. *Gezelschapschilder.*

Meier. (Jan de) *Historyschilder.*

Minderhout. *Zeehavens- en Zeebatal-*
jeschilder.

Michau. *Schilder in de manier van*
Breugel.

Molenaar. (Jan Miense) *Boerenschilder.*

Molenaar. (Nikolaas) *Winterschilder.*

Moninkx. *Lantschap- en Gebouwschilder*
van den Paus.

N.

Neer. (Aart vander) *Lantschap- en Ma-*
neschynschilder.

Nar-

Narrenius. *Portrait schilder van den Koning van Zweden.*

O.

Oest. *Portrait schilder en Kraioneerder.*

Ouwater. (Jakob) *Bloem- en Fruit- schilder.*

Onkruit. (Teodoor) *Miniatuurschilder.*

Oudendyk. (A.) *Beest- en Lantschap- schilder.*

P.

Pas. *Lantschapschilder.*

Pardique. (Frans) *Lantschapschilder.*

Pola. (Hendrik) *Historyschilder.*

Q.

Quast. (Pieter) *Boerenschilder.*

R.

R.

Ring. (Pieter de) *Fruit- en Bloemschilder.*

Romyn. (Willem) *Beestenschilder.*

Raven. (Willem) *Portraitschilder.*

Rheen. (Theodorus Justinus) *Historyschilder.*

S.

Soolemaeker. (J. F.) *Schilder in de manier van Berchem.*

Smees. (J.) *Ruïen- en Beeldenschilder.*

Sperling. *Historyschilder. Discipel van A. vander Werf.*

Steenwyk. (Hendrik van) *Kerk- en Gebouwschilder.*

Stavoren. (van) *Schilder in de manier van Dou.*

Stoop.

- Stoop. [J. P.] *Gezelschapsschilder.*
Stoop. [Dirk] *Bataljeschilder.*
Smiffen. [Dominicus vander] *Portrait-
schilder.*
Swanevelt. [Harman] *Lantschapsschilder.*
Stolker. [Jan] *History- en Portrait-
schilder.*
Studer. [Rudolf] *History-, Portrait-,
Miniatuur- en Amousschilder.*

T.

- Tol. [David van] *Schilder in de manier
van Dou.*
Tresje. *Historyschilder.*
Tischben. [Johan Valentyn] *Portrait-
en Bataljeschilder.*
Tischben. [Johan Hendrik] *History-
schilder.*
Tischben. [Johan Anthony] *Portrait-
schilder.*

Tisch-

Tischben. [Johan Jakob] *Lantschap-
schilder.*

Tischben. [Anthony Willem] *Minia-
tuurschilder.*

U.

Urfila. *Miniatuurschilder. Discipel van
F. Mieris.*

Uitenbroek. [Mosis] *History- en Lant-
schapschilder.*

V.

Verboom. *Lantschapschilder.*

Verbeek. [Pieter] *Paerdschilder.
Zoo men meent de Meester van
F. Wouwerman.*

Veen. [Pieter] *Historyschilder, en Di-
scipel van A. V. Werf.*

Vries. [Adrianus] *Hagenaar. Hofschil-
der van den Keyzer.*

Voorhout de jonge. [Johannes.]

Vini. [Du] *History- en Portrait-schilder.*

Vilette. [La] *Miniatuurschilder.*

Verbrugge. [Adriaan] *Bloemschilder.*

W.

Wyntrak. *Vogelschilder.*

Wilt. [Theodoor vander] *Portrait-schilder, van Delft.*

Walts Kapelle. [Jakob] *Bloem- en Fruit-schilder.*

Wet. [Jan de] *Schilder van Haarlem.*

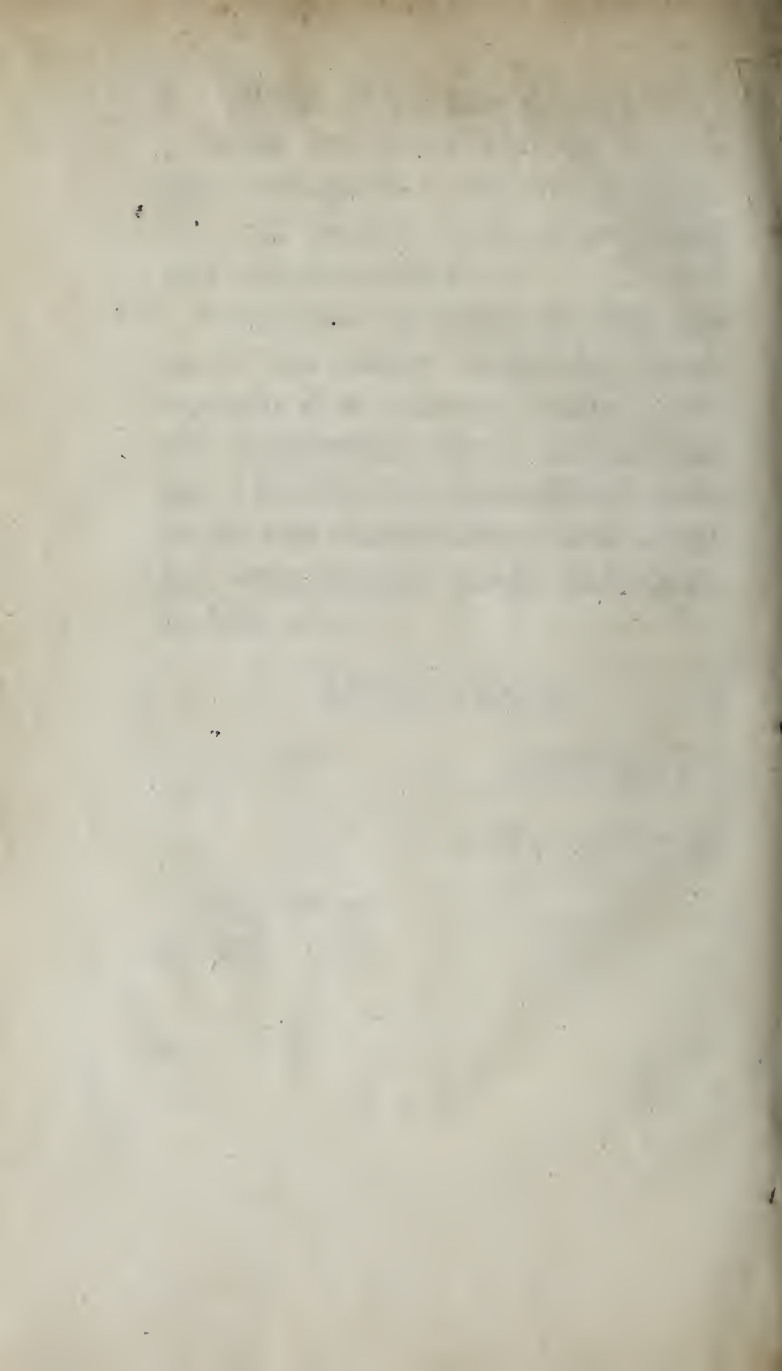
X.

Xavory. *History-, Bloem- en Beesten-schilder.*

Z.

Zeeman. *Amouschilder.*

Zeyx. *Miniatuurschilder.*

RARE

86-B

2414

Bound
with:

86-B

2415

